

Görsel 3.77 Karatay Hanı Kervansarayı (Kayseri)

Görsel 3.78 Döner Kümbet (Kayseri)

Görsel 3.79 Gevher Nesibe Darüşşifası (Kayseri)

Türkiye Selçuklu sultanları, 12. ve 13. yüzyıllarda Anadolu'daki ticaret yollarını birbirine bağlayan kapsamlı bir kervansaray ağı kurarak ekonomik, sosyal ve güvenlik açısından önemli bir sistem oluşturmuşlardır. Bu kervansaraylar, ana ticaret yolları üzerinde yaklaşık 30-40 kilometrelik aralıklarla, yani bir günlük mesafelerde inşa edilmiş ve yılın her mevsiminde hizmet vermiştir. Tüccarlar ve yolcular, bu yapılarda üç gün boyunca ücretsiz konaklama, yiyecek, içecek ve hayvanları için bakım hizmetlerinden faydalanabilmişlerdir. Devlet, güzergâhların güvenliğini sağlamakla kalmamış, yolculuk esnasında zarar gören tüccarların zararlarını da karşılayarak bir nevi sigorta sistemi uygulamıştır. Bu sistemin önemli örnekleri arasında Aksaray Sultanhanı, Antalya Evdir Han ve Kayseri Karatay Hanı bulunmaktadır (Görsel 3.77).

Kaynak 7

(...) Kümbetler, Selçuklular zamanında yapılan kendine özgü yapısı olan anıtmezarlardır. (...) Selçuklular'dan günümüze gelen en erken tarihli mezar anıtı, Konya Alâeddîn Câmîsi avlusundaki XII. yüzyıldan kalma II. Kılıç Arslan Kümbeti'dir. (...) Döner Kümbet-Kayseri, Ulu Kümbet-Ahlat örnek olarak verilebilir. (...)

Kemaloğlu, 2013, s.13-14.

Bilgi Kutusu

Külliyeler bulunduğu dönemin önemli kentsel simgeleri olarak günümüze taşınmıştır. Saray, cami, hastane, aşhane, kervansaray, medrese vb. yapıların bir bütün olarak yer aldığı binalar topluluğudur.

Kayseri'deki Gevher Nesibe Darüşşifası ve Tıp Medresesi (Görsel 3.79) ile cami, medrese, türbe ve hamamdan oluşan Hunad Hatun Külliyesi örnek olarak verilebilir. Gevher Nesibe Darüşşifası ve Tıp Medresesi Anadolu'nun ilk uygulamalı tıp medresesi olması bakımından dikkat çekicidir.

Kazanılan askerî zaferlerin Anadolu'nun imar ve iskân çalışmalarında ne gibi etkileri olabilir? Tartışınız.

Kazanılan askerî zaferler, Anadolu'da güvenliği sağladığı için halkın yerleşmesini kolaylaştırmıştır. Yeni fethedilen bölgelere Türkler yerleşmiş, şehirler kurulmuş ve imar faaliyetleri hızlanmıştır. Zaferler sayesinde kervansaray, cami, medrese, köprü gibi yapılar yapılmış; ticaret, eğitim ve kültürel hayat gelişmiştir.

Kartal oyunu

Türkiye Selçuklu Eserleri